

de grove korrel

OKTOBER 2024 - JAARGANG 66 - JUBILEUMUITGAVE 319

Colofon

De Grove Korrel

66e jaargang, oktober 2024, nummer 319
De Grove Korrel is een uitgave van Fotoclub
Zwijndrecht opgericht 7 september 1959 en
koninklijk goedgekeurd op 30 juni 1971

Redactie:

Martin Geuze, Joke Maarleveld,
Wim Benschop en Franz Heuser

Redactieadres:

Rotterdamseweg 126
3332 AL Zwijndrecht
redactie@fotoclubzwijndrecht.nl

Secretariaat:

Marjan Leeuwesteijn
secretariaat@fotoclubzwijndrecht.nl

Internet:

www.fotoclubzwijndrecht.nl

Contributie 2024/2025:

€ 165,- per persoon per jaar

Bank:

NL30 INGB 0000 349456

Clubgebouw/fotogalerie:

Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg)
3332 AL Zwijndrecht
De aanvangstijd van de vaste clubavond is op
maandagavond 20:00 uur.
Het clubgebouw is geopend vanaf 19:30.
De fotogalerie is voor publiek elke zaterdag van
september t/m mei van 12:30 tot 16:00 uur
geopend. De toegang is vrij.

Vormgeving en productie

Franz Heuser, Martin Geuze, Wim Benschop
en Joke Maarleveld

Printing:

Haveka B.V., Alblasterdam

Tekstbijdrage:

Martin Geuze, Henk Ras, Jurjen Biesbroek, Hans
van Weelden, Wilco Maarleveld, Wim Hoevers, Anne-Marie
Höppener, Remco Schade, Ad van de Griend, Lia Perquin,
Cor Ritmeester en Jan Koorneef

Cover:

AI

Voorwoord

TEKST: MARTIN GEUZE

Naar aanleiding van het 65-jarig bestaan van onze club een Grove Korrel
waarin we werk van de leden laten zien van de afgelopen 5 jaar en daarnaast
teksten hebben opgenomen die gaan over AI, Artificial Intelligence.

Als IT'er zou het voor de hand liggen dat ik de mogelijkheden van AI promoot
en het zie als een ontwikkeling die vernieuwend kan werken. Maar in de
praktijk doe ik nog heel weinig met AI en gebruik ik het al helemaal niet bij
het bewerken van foto's. Althans dat denk ik, maar ik weet ook dat de
mogelijkheden van Lightroom en Photoshop op dit moment al gebruik
maken van AI en dat ik het in de praktijk dus eigenlijk al wel gebruik.

Het gebruik is in mijn geval altijd iets wat ik toepas op eigen beelden. Het
samenstellen van een beeld door foto's van anderen door AI te laten maken
komt nog niet echt bij me op. Ik denk ook niet dat ik dit in de toekomst zal
gaan gebruiken, omdat ik veel waarde hecht aan het kijken en aan het zelf
vastleggen van wat ik zie.

Als club bestaan we nu 65 jaar. Wanneer we door de geschiedenis gaan, kun
je denk ik wel vaststellen, dat in deze jaren de fotografie wat techniek betreft
al veel veranderingen heeft ondergaan. Maar wat toch altijd een stabiele
factor is gebleken, is dat het beeld van wat we laten zien er een is van de
fotograaf zelf. Als fotograaf bepaal je zelf hoe het beeld er uit komt te zien en
wat je wil overbrengen aan de kijker. Dit werd de afgelopen weken nog eens
duidelijk toen we werk van leden zagen die al lange tijd lid zijn van de club.
De techniek kan veranderen, maar wat je als beeld laat zien is uiteindelijk
bepalend voor de kwaliteit van je foto.

Ik hoop dat we ook de komende jaren het ledental op pijl weten te houden en
er zeker nog 65 jaar aan toe kunnen gaan voegen. De jaren dat ik nu zelf lid
ben hebben me veel gebracht en ik vertrouw er dan ook op dat dit ook voor
de toekomst het geval zal zijn. Met of zonder AI.

65 jaar en nog lang niet met pensioen

TEKST: WILCO MAARLEVELD (VOORZITTER)

Grootspraak of een visionaire blik?

Hoeveel leden heeft fotoclub Zwijndrecht? Jarenlang beantwoorde ik die vraag met zo'n 70 tot 75. En daarmee behoorden we
tot de grotere fotoclubs van Nederland. Op zich geen verdienste maar een gegeven. Het ledental op dit moment is tot onder de
50 gezakt, namelijk 48.

Dat is eerder gebeurd, maar dan moeten we terug naar de vorige eeuw. In de periode 1959-1974 had de club gemiddeld 43
leden. De gloriejaren wat ledenaantal betreft was de periode 1975-1990. Toen waren er gemiddeld 85 leden met een uitschieter
naar 92 leden. Sinds begin jaren 90 van de vorige eeuw loopt het aantal leden terug. In de periode 1997-2002 worden we wat
zenuwachtig, met jaren van net boven de 50 leden. In die periode voelen we dat het begint te piepen en kraken. Het wordt
steeds moeilijker de organisatiestructuur op peil te houden en daarnaast worden ook de financiën meer heikel.

Dat was het moment dat het nieuwe bestuur, met een kersverse enthousiaste voorzitter, zegt dat het anders moet. Het
programma wordt rigoureuus aangepakt. Er wordt een streep gezet door het vertonen van dia's. De avonden Eigenwerk worden
omgedoopt naar NieuWerk en de basis voor BBBB wordt gelegd.
Daarna volgt de periode 2003-2019 met wederopbloei, waarin de vereniging gemiddeld 67 leden telt. Hoogtepunt in die periode
zijn de jaren 2009 en 2010, er moet een ledenstop (max. 75) ingevoerd worden omdat we maar vijftig stoelen hebben en het
opkomstpercentage erg hoog is. In de afgelopen zes jaar heeft de dalende trend, die vanaf 2011 is ingezet, geleid tot het huidige
aantal van 48.

Dit is dus het moment dat een nieuw bestuur, met een kersverse .....

Nee, zo simpel is het natuurlijk niet.

De twee mijlpalen wat betreft ledenaantallen zijn voor een groot deel toe te schrijven aan ontwikkelingen binnen de fotografie
zelf. De periode 1975-1990 was het hoogtepunt van de echte amateurfotograaf (rolletjes, dia's en zwart-wit uit doka). De
ledenstop in 2009-2010 was het gevolg van de impuls die digitale fotografie voortbracht. Beide momenten gingen vergezeld
met de juiste leden op de juiste plaats. De plannen voor een eigen onderkomen in het eerste geval en een uitgebreide digitale
ondersteuning op de club in het tweede geval.

Maar gelukkig is er een nieuwe ontwikkeling in aantocht: AI.

Als we het moeten geloven de oplossing voor alles. Dus de kans op een ledenstop ligt in het verschiet.

Maar compleet door AI gegenereerde afbeeldingen hebben helemaal niets met fotografie te maken. Dus of die beelden thuis
horen op een fotoclub is nog maar zeer de vraag.

Het voortbestaan van de club is vooral afhankelijk van de vraag of mensen zich weer willen aansluiten bij een vereniging.
Wanneer zijn we de sociale media zat, wanneer zorgt de 4-daagse werkweek voor meer privé/werk balans, wanneer verlangen
we weer naar persoonlijk contact en saamhorigheid. Wie die vraag kan beantwoorden weet hoelang we moeten overleven of
wanneer we met pensioen gaan.

Of toch AI? We genereren avatars, met persoonlijke eigenschappen van typische leden. Via chatbot geven ze commentaar op
foto's en in de pauze onderhouden ze ons met prietpraat. Ik ben dan hopelijk met pensioen en ga lekker fotograferen met een
rolletje.

Ad van de Griend

Anja Groot Zwaaftink

Anne-Marie Höppener

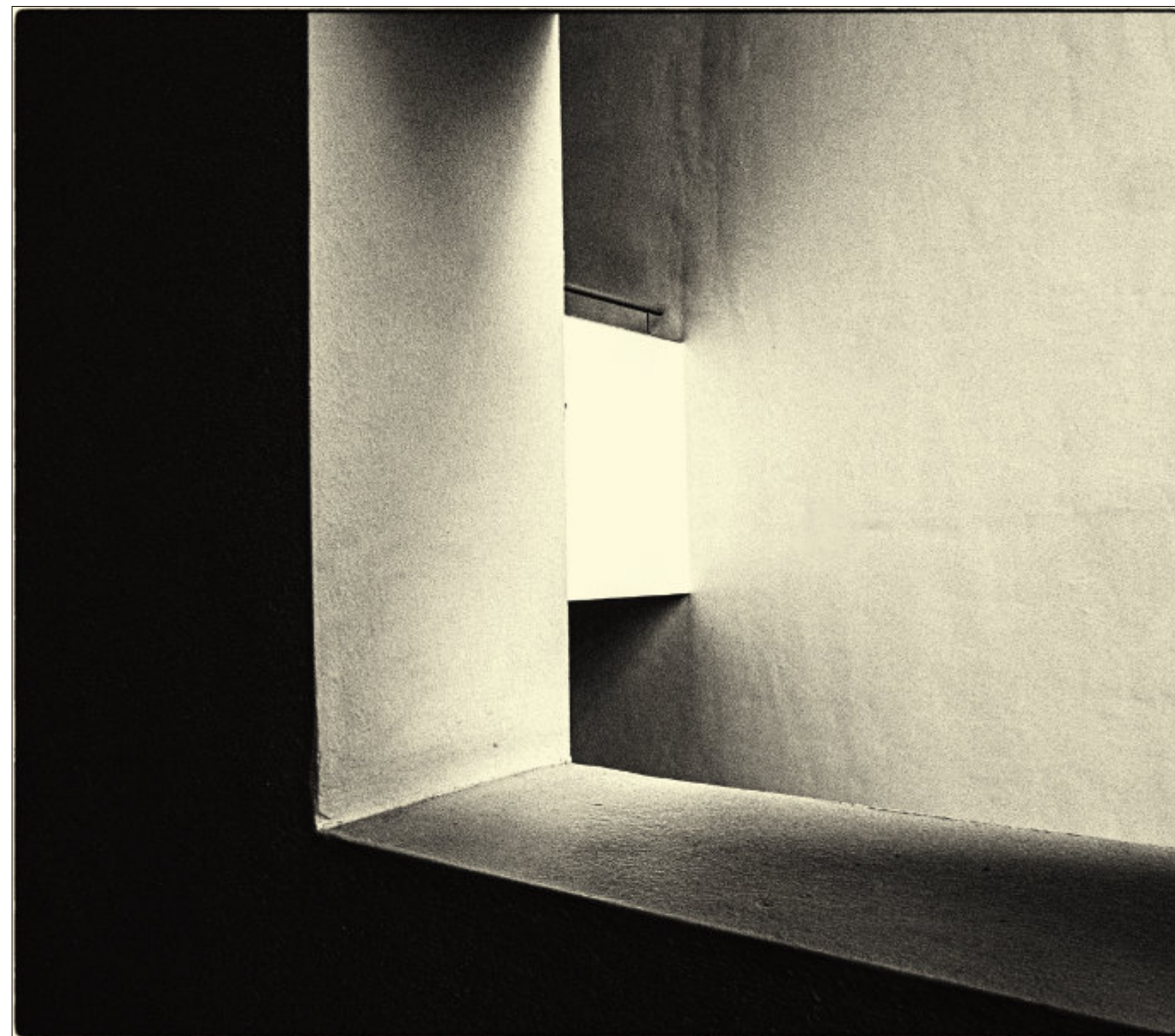
Aren van den Doel

Arie Stam

Bert Bouwmeester

Mijn grootvader en AI

TEKST: WIM HOEVERS

Mijn grootvader hield van fotograferen. Ruim honderd jaar geleden fotografeerde hij zijn familie en het leven in Zutphen op glasplaten. Er zijn er nog een stuk of zeventig van bewaard gebleven. Het zijn prachtige beelden.

Ook mijn vader hield van fotograferen. Rond 1950 kocht hij een foto toestel waar een rolfilm in paste. "Tsjja", zei mijn grootvader toen hij het toestel zag: "Zo kan ik het ook!".

Als mijn vader nog geleefd had en mij met mijn digitale camera en mijn fotobewerkingsprogramma's aan de gang gezien had, dan had hij zich vast afgevraagd wat ik aan het doen was. Is dat nu hedendaagse fotografie?

Stapje voor stapje heeft de fotografie zich ontwikkeld en zijn de technische mogelijkheden enorm uitgebreid. Daarmee lijkt het niet meer op de fotografie van een eeuw geleden. Gelukkig maar, want ik denk dat er anders weinig meer gefotografeerd zou worden. Met een zware camera op stap met glasplaten is niet meer van deze tijd en bijna niemand zou er het geduld voor hebben. Maar het mooie is ook dat je de technische mogelijkheden van tegenwoordig niet hoeft te gebruiken om mooie beelden te maken. Je mag ze gebruiken, maar het hoeft niet. De keuze is aan jezelf!

Ik koester de glasplaten van mijn grootvader, maar kies zelf voor de hedendaagse mogelijkheden. Ik denk dat mijn grootvader gezegd zou hebben "Zo kan ik het ook!", maar ondertussen heel nieuwsgierig zou zijn geweest naar de laatste ontwikkelingen zoals AI.

Waarschijnlijk had hij gezegd dat je nieuwe ontwikkelingen niet kan tegenhouden of doordrukken, maar dat het er uiteindelijk om gaat of je er mooie beelden mee kan maken, waar je zelf veel plezier aan hebt beleefd. En daar gaat het uiteindelijk om!

Bertien Kraamer

Ik zie u graag

Brenda Schoenmakers

Cees van Meerten

Zal AI de amateurfotografie beïnvloeden?

TEKST: HANS VAN WEELDEN

AI zal gevolgen hebben voor professionele fotografen die hun omzet halen in de wereld van reclame en illustraties. Grote fotografen zullen deels buiten schot blijven, omdat gerenommeerde (mode)merken zich willen onderscheiden van het gewone gekrabbel. Terwijl ik dit schrijf realiseer ik me dat beroemde (mode)merken dit niet zullen doen vanwege hun hoge morele standaard, aangezien gebleken is dat ze hun waren ook voor een habbekrats laten produceren in lage-lonen-landen. Kortom, het ontbreekt ze intrinsiek aan stijl en moraal, ze verkopen een illusie en ze hebben boter op hun hoofd. Het draait alleen om geld. Zo dat is eruit!

Ongetwijfeld zal AI ook invloed hebben op de hobbywereld. Veel hobbyisten zullen met een raak getypeerde opdracht buitengewone beelden tevoorschijn toveren, beelden waar ze vroeger niet van durfden dromen. Stelregel: Als het te mooi is om waar te zijn, dan is het ook niet waar.

Zijn het hun beelden? NEEN, de beelden zijn samengesteld door algoritmen uit de wereldwijde digitale fotosoep, waarbij gebruik gemaakt wordt van beschikbare beelden van makers die daar geen expliciete toestemming voor hebben gegeven.

Kortom gewoon ORDINAIR JATWERK.

Knip- en plakwerk door algoritmen, gefaciliteerd door nagenoeg ongrijpbare multinationals.

Hoe zit het dan met collages, die zijn toch ook gebaseerd op werk van anderen. Denk bijvoorbeeld aan het werk van Katrien de Blauwer die met haar collages, samengesteld uit oude magazines, een nieuwe realiteit creëert. Ze heeft in 2017 een grote expositie gehad in het Nederlands Fotomuseum. Het verschil is dat Katrien de maker van het nieuwe beeld is en de selectie en samenstelling niet overlaat aan een geprogrammeerde robot.

Even terug naar een nieuwwerk-avond. Discussie 'Stukkie eraf/stukkie erbij'. 'Stukkie erbij' kan in PS tegenwoordig eenvoudig worden uitgevoerd met 'generatief uitbreiden'. Net iets meer ruimte aan die ene kant zodat de compositie beter wordt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de gegevens van je eigen foto. Ik heb dat nu een paar keer toegepast. Eigenlijk een variant op klonen, maar dan veel sneller.

We hebben inmiddels bij FC Zwijndrecht voldoende ervaring opgedaan met de discussie over 'werk van een ander'. We zijn het er over het algemeen wel over eens dat men zich bij het maken van een foto van een kunstwerk van een ander op glad ijs begeeft.

De maker moet een aanzienlijke eigen bijdrage leveren om er zijn/haar eigen beeld van te maken.

Alles draait om de vraag wat de inbreng en de invloed is van de maker en is de 'maker' eerlijk aan zijn beeld gekomen?

Moet een maker dan precies vertellen wat hij/zij gedaan heeft? Nee, het resultaat telt.

Ik heb groot vertrouwen in de toekomstige fotoavonden. Je kunt je clubgenoten natuurlijk tijdelijk een beetje bedotten, maar als je 'bedrog' uitkomt wacht je eeuwige hoon in de fotografie-hel, daar helpt geen moedertje lief aan en daar komt nooit een eind aan.

Sorry, ik liet me even gaan. Natuurlijk niet. We zeggen je even wat we ervan vinden en dan krijg je op de volgende nieuwwerk-avond een nieuwe kans.

De toekomst van de persoonlijke fotografie in relatie met AI

TEKST: HENK RAS

Toen ik met een vergroter stond te worstelen in een verduisterde badkamer, kon ik nog niet bedenken hoe eenvoudig het "onthoeken" en "stippen" later zou worden. Voor diegenen die deze fase van de fotografie gemist hebben; check de geschiedenisboeken. Met de vergroter op de wasmachine en de schalen met vloeistoffen op een kampeertafeltje, lag deze digitale fase meer dan 30 jaar in de toekomst verborgen.

Na de introductie van de digitale fotografie veranderde alles heel snel.

Nu zijn we weer in een volgend stadium beland: een foto maken (geheel of gedeeltelijk) met AI (kunstmatige intelligentie). De resultaten zijn verbluffend met af en toe nog foutjes, maar dat zal snel verbeteren. Belangrijker is de vraag in hoeverre de fotograaf nog invloed heeft op het resultaat. De snelheid waarmee deze digitale ontwikkelingen gaan, zullen alleen maar sneller worden. Zijn deze ontwikkelingen de laatste stuip trekkingen van de fotografie? Ik denk het niet. Er zullen altijd puristen zijn die zelf willen blijven fotograferen met een camera en lens. Zoals beeldhouwers nog steeds in steen of hout hakken, terwijl dit werk ook prima door computergestuurde apparatuur kan worden gedaan.

De meerderheid van de mensen zal waarschijnlijk gaan voor de makkelijke weg. Diegenen die gaan voor de "likes" en "hartjes" zullen waarschijnlijk **wel** gebruik maken van de (al dan niet) perfecte beelden die door AI gegenereerd worden. Die mensen die gaan voor hun eigen beeld en verbeelding, zullen de vraag van een perfecte verbeelding van een gevoelsuiting waarschijnlijk niet bij een software pakket willen neerleggen. Het is voor iedere persoon een eigen keuze, welke route zij/hij kiest. Intussen weten we dat AI ook acteurs in films kan vervangen, teksten en boeken kan schrijven, maar ook muziek kan componeren.

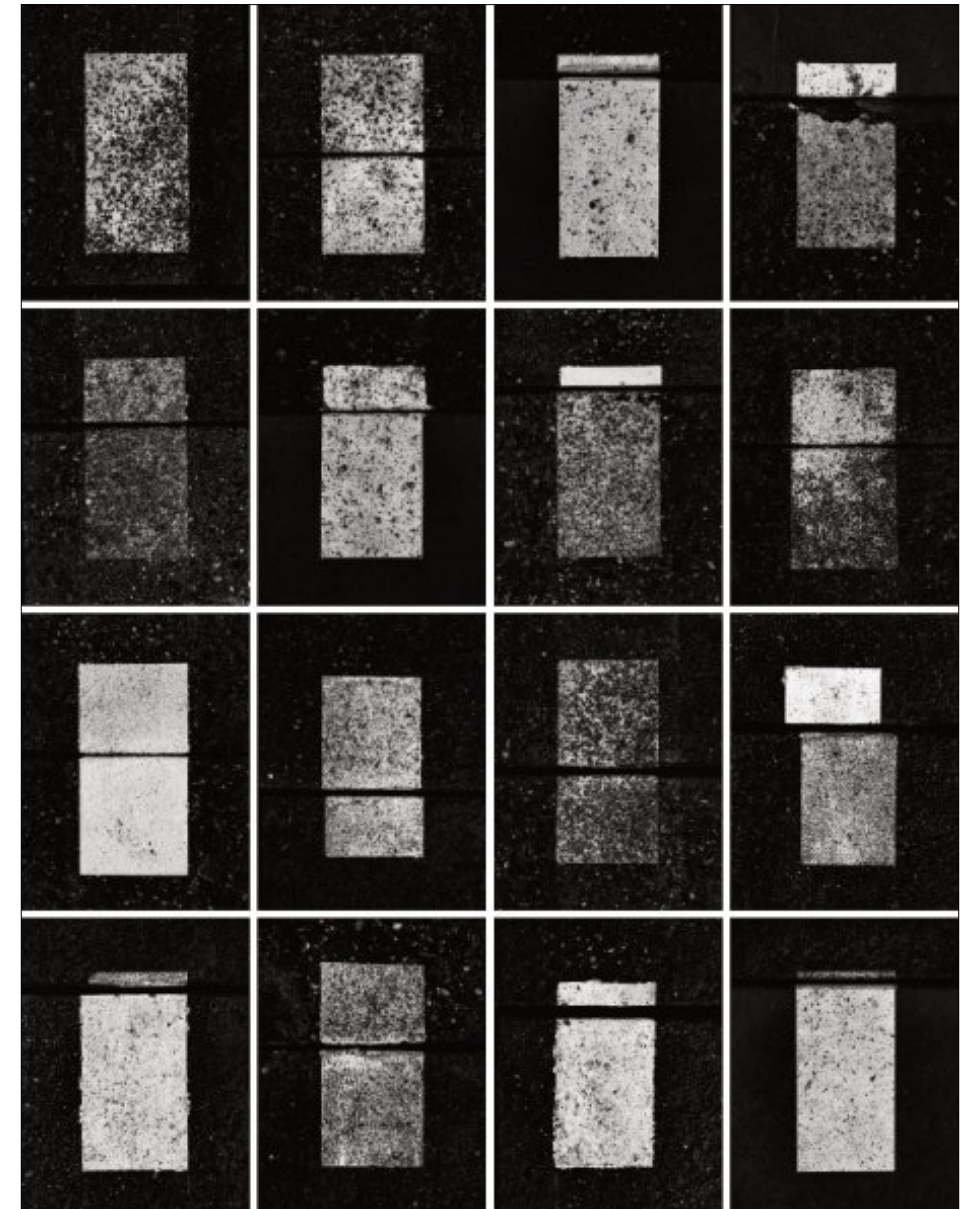
Blijft de vraag dan over: "Hoe gaan we hier als club mee om?"

FCZ heeft altijd eigenwijze standpunten gehad en gehandhaafd. Wel / geen lid van de Fotobond? Wel / geen deelname aan wedstrijden? De praktijk leert dat nooit iedereen binnen een club diezelfde mening heeft. Dat is ook onmogelijk en een utopie. Het blijft zoeken naar een oplossing in het midden, die iedereen die meedoet het gevoel geeft dat zij/hij zich kan vinden in de gemaakte afspraken.

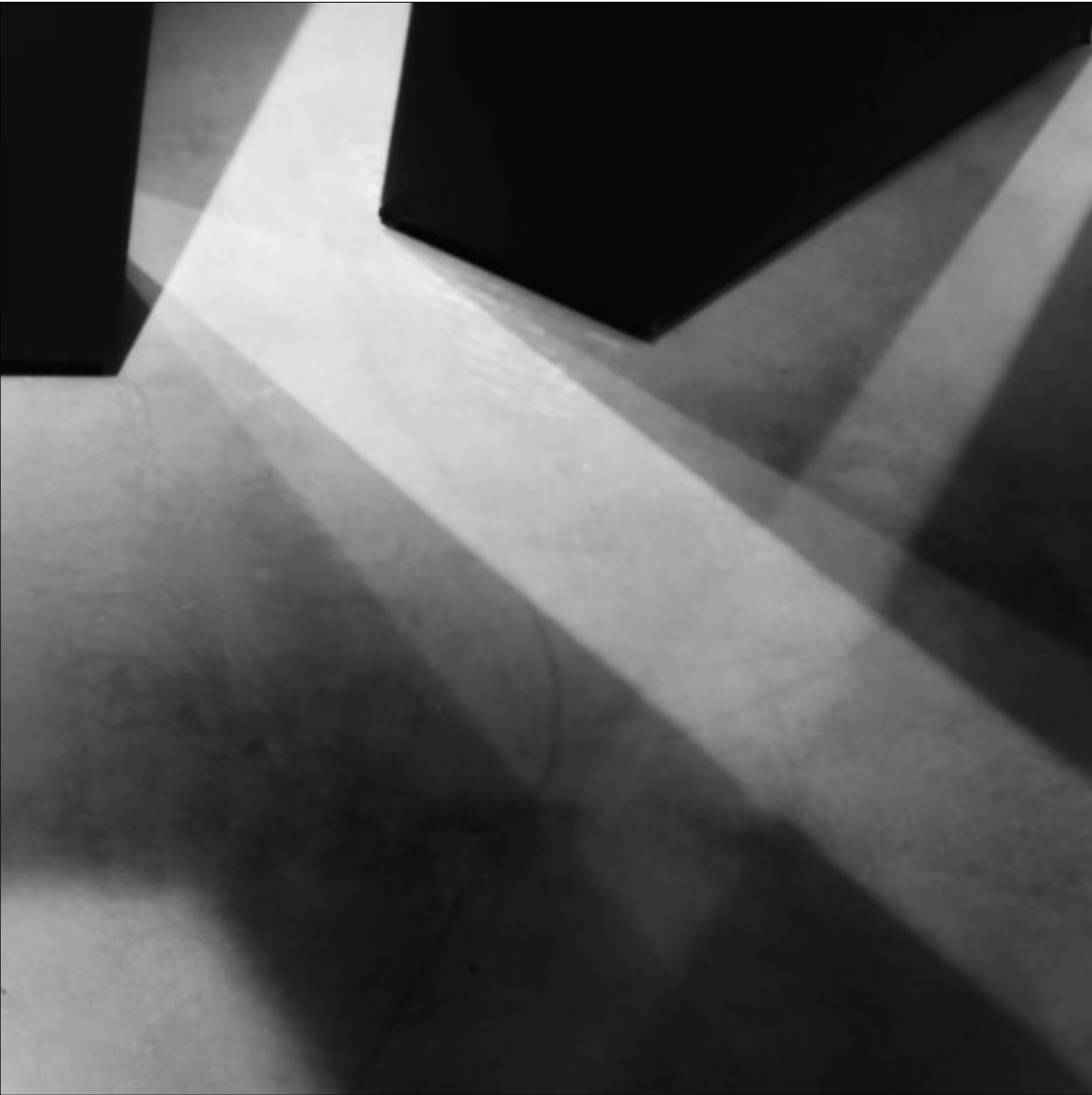
Dat zal flexibiliteit en openstaan voor andersdenkenden van iedereen vragen. In hoeverre dit in de praktijk werkzaam is, zal moeten blijken. We zien over het algemeen in de maatschappij dat de individualisatie steeds harder gaat waarbij de standpunten zich verharderen. Al met al geen rooskleurig beeld voor onze club, maar de discussie in de openheid voeren is de enige mogelijkheid, denk ik.

Ik wens ons allemaal veel wijsheid toe, op weg naar het 70-jarig bestaan!

Cor Ritmeester

Frank de Graaff

Franz Heuser

Ai, ai, ai...

TEKST: JURJEN BIESBROEK

Waarschijnlijk ben ik zelf de enige die mijn eigen fotografie tot kunst verheven heeft. Arrogant? Ach, je moet hoog mikken. Mijn lidmaatschap van de club is mede bedoeld om er beter in te worden, in het fotograferen.

Ter onderscheiding noem ik het graag kunst. Ik schaar me in ieder geval niet onder de massale groep selfshooters of degenen die weer eens hun avondmaaltijd op Facebook tonen, vanuit een soort wanhopige 'ik deel, dus ik besta' filosofie. Van enige intelligentie is in dergelijke gevallen nauwelijks sprake. Kunstmatig vind ik dat dan weer wel. Om als een soort robot steeds weer jezelf te kunnen fotograferen. De ene keer met de Eiffeltoren in de achtergrond en dan weer in de spiegel bij de wastafel met je liefste grimlach of je overspannen biceps. De gebroeders Grimm hadden een vooruitziende blik met hun tekst 'spiegeltje, spiegeltje aan de wand, wie is de mooiste in het land?' Trots en zelfverzekerdheid zijn mooie eigenschappen, dat vind ik echt, maar soms is het als een vlag op een modderschuit. Een gezonde dosis zelfkennis is geen overbodige luxe.

Dan is het slechts een kleine gedachtesprong naar de narcist Trump die om de haverklap het woord 'fake' gebruikt als iets hem niet uitkomt of 'huge' als hij zijn mening juist kracht wil bijzetten. Een deprimerend wereldbeeld eigenlijk, want zo maar iets gewoons van elke dag.

Gelukkig worden we enorm geholpen door AI. Immers, AI bestaat bij de gratie van immense hoeveelheden data en informatie. Bij elke zoekvraag die je hebt, gebruikt jouw app de grote oceaan aan bestaande beelden om zo goed mogelijk aan jouw zoekvraag te voldoen. Dus hoe meer trieste beelden van je avondeten en je prachtige kleine prinsen en prinsesjes worden gevonden en gebruikt, hoe minder boeiend het resultaat van AI zal zijn. Mooie paradox toch? Wij bepalen indirect zelf de kwaliteit van AI.

Maar of kunstmatige intelligentie nou huge of fake is, of allebei, het zal niet meer worden dan een goed stuk gereedschap. En ik zal niet ontkennen dat goed gereedschap het halve werk kan zijn, maar bij fotografie komt creativiteit kijken en emotionele betrokkenheid. Dat komt niet uit gereedschap tevoorschijn. Als ik weer eens met een hamer flink op mijn vinger sla of tot bloedens toe onhandig gebruik maak van een mes, dan komt de bijbehorende emotie toch echt uit mezelf. Net als de creatieve woorden die dan over mijn lippen komen. Jonge artiesten groeien zo dadelijk op met AI en omarmen AI als een nieuwe vorm van kunst. Het zal een fascinerende uitbreiding van menselijke creativiteit zijn.

Laten we eens praktisch kijken. Mijn proces van fotografie is als volgt: Je interpreteert een situatie en beoordeelt of het de moeite waard is dit vast te leggen. (*'shit, weer te laat' of 'had ik mijn camera maar bij me'*) Je kiest en legt het vast op een zo goed mogelijke manier. (*thuisgekomen blijkt het weer niet gelukt zoals je voor ogen had.*) Maar zo af en toe...echt waar. De euforie! *Yess, bewerken, afdrukken en passe-partout snijden. Nou heb ik goud in handen, wat zullen ze ervan zeggen op de club. De spanning volgt....én het onvermijdelijke dalletje.*

Daarmee wordt de rol van AI beperkt tot een reparatiesetje voor een in de basis niet goed gemaakte foto. Een pleister op mijn zere duim.

Fred van Turenhout

AI in de fotografie

TEKST: LIA PERQUIN

Is de foto minder goed of minder interessant als AI wordt toegepast in de fotografie?

Ik denk het niet. AI zou een toegevoegde waarde kunnen hebben. Net zo goed dat er Photoshop gebruikt wordt, waarbij ook foto's veranderd of aangevuld worden.

Na het een keer uitgeprobeerd te hebben, sta ik er niet negatief tegenover en vind ik het een leuke toevoeging.

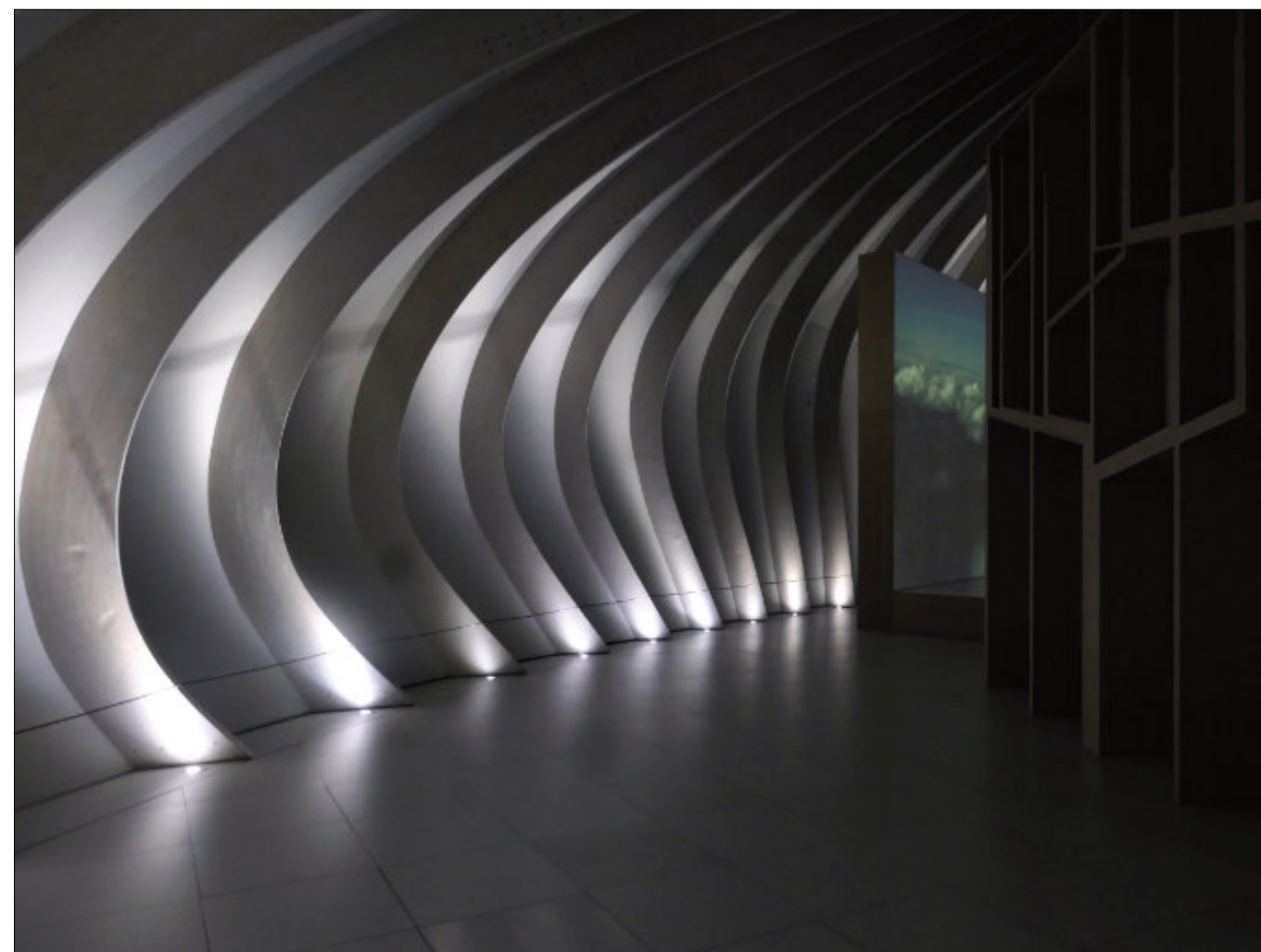
Gosse Bosma

Hans van Weelden

Henk Ras

Huib Meerman

Jan Bouwman

ter gelegenheid van ons briljanten jaar
de vraag zien we AI als handigheid of moordenaar?
ai-ai-ai.....is dit wat ik wil
wat is het verschil
afbeeldingen die moeilijker te maken zijn in het echt
authenticiteit wordt zomaar verlegd
menselijkheid is ver te zoeken
onvoorspelbaarheid kun je ook afboeken
controle op detailniveau is er nog niet bij
nabewerking geeft tools voor creativiteit of muggenzifterij
voelen kijkers zich bedrogen
kijken we liever met eigen ogen

anne-marie

Jan Koorneef

John Baarends

AI:vloek of zegen voor de fotografie?

TEKST: COR RITMEESTER

AI verricht wonderen, staat enorm in schijnwerpers en zal veel taken van mensen over (kunnen) gaan nemen is de voorspelling. Ik denk dat het goed is om op fotografiegebied AI op te delen in verschillende toepassingen.

AI in de camera of tijdens de postprocessing.

AI kan beelden met tekortkomingen automatisch positief beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan het corrigeren van bewegingsonscherpte, ruisreductie en focusonscherpte. Ook het maken van maskers en weghalen van storende beeldelementen wordt veel eenvoudiger gemaakt, zodat er meer tijd is voor de creatieve bewerking i.p.v. de vele technische handelingen in Photoshop. Dit maakt fotografie minder technisch en geeft meer ruimte en mogelijkheden aan het creatieve proces voor meer fotografen en beeldbewerkers

AI als tool om beelden te creëren.

Met AI zijn met middels de juiste opdrachten fraaie (niet) bestaande situaties te visualiseren of te veranderen. Ook dit biedt nieuwe en ongekende mogelijkheden en zullen de opdrachten van de maker/bedenker de creativiteit op het eindresultaat weerspiegelen. Wat mij betreft zit dit in de richting van het maken van collages c.q. combineren van bestaande beelden. Maar waar ligt de grens? Heb jij een foto van een landschap gemaakt en met behulp van AI een prachtige wolkenlucht toegevoegd? Is dit dan nog “jouw” foto. De tocht naar het perfecte plaatje is in gang gezet, maar wat is perfectie? Iedereen zal daar ongetwijfeld zijn/haar mening over hebben. Wat mij betreft doe vooral wat je leuk vindt en waar je energie van krijgt.

Als ik AI zou gaan gebruiken wil ik dit graag doen op basis van mijn eigen foto's en niet op “gejatte” beelden van anderen. Tot op heden heb ik mij er niet in verdiept, maar lijkt me leuk om er eens mee te gaan experimenteren. De keuze die ik voor nu maak is om trouw te blijven aan mijn fotografische stijl en huidige werkwijze. Ik zie nog voldoende uitdaging in het experimenteren en fotograferen van situaties en onderwerpen die mij opvallen en boeien. Ik verwacht dat AI een aparte tak binnen fotografie (of beter Imaging) zal worden en niet zozeer een bedreiging gaat vormen. Het kan prima naast elkaar bestaan zoals ook met andere ontwikkelingen binnen de fotografie is gebleken.

Ook deze prompt gebruikt om ChatGpt te vragen wat de toekomst van fotografie is.

Toekomst van de fotografie in het AI tijdperk

ChatGPT zei:

De toekomst van fotografie in het AI-tijdperk belooft aanzienlijke veranderingen en innovaties, waarbij zowel uitdagingen als kansen ontstaan. Hier zijn enkele belangrijke trends en overwegingen:

1. AI-gegenereerde beelden:

AI maakt het mogelijk om beelden te creëren zonder dat er een fysieke camera of fotograaf aan te pas komt. Dit opent de deur voor nieuwe vormen van kunst en visuele expressie, maar roept ook vragen op over de authenticiteit en de rol van de traditionele fotograaf.

2. Automatisering en slimme bewerking:

AI-tools worden steeds krachtiger en kunnen veel tijdrovende taken overnemen, zoals het retoucheren van foto's, kleurcorrectie en het samenstellen van beelden. Fotografie wordt hierdoor toegankelijker, maar de artistieke controle kan ook verschuiven naar de AI zelf.

3. Personalisatie en aanbevelingssystemen:

AI kan fotografen helpen hun werk beter af te stemmen op de wensen en voorkeuren van hun doelgroep door middel van geavanceerde data-analyse en machine learning. Dit kan resulteren in meer gerichte en relevante inhoud, maar kan ook leiden tot een homogenisering van stijlen en onderwerpen.

4. Ethische en juridische uitdagingen:

De opkomst van AI in fotografie roept vragen op over auteursrechten, eigendom van beelden en de ethiek van deepfakes en gemanipuleerde beelden. Wet- en regelgeving zullen zich moeten ontwikkelen om deze nieuwe realiteit te adresseren.

5. Veranderende rol van de fotograaf:

In plaats van puur beeldmakers te zijn, zouden fotografen in de toekomst meer curatoren of regisseurs van visuele inhoud kunnen worden, waarbij ze AI-tools gebruiken om hun visie tot leven te brengen. Dit vereist echter nieuwe vaardigheden en een andere mindset.

6. Nieuwe creatieve mogelijkheden:

AI kan nieuwe artistieke stijlen en vormen van fotografie mogelijk maken. Bijvoorbeeld door het simuleren van verschillende belichtingseffecten, weersomstandigheden of zelfs door volledig nieuwe visuele werelden te creëren.

7. Democratisering van creatie:

Met AI-tools die voor iedereen beschikbaar zijn, wordt het creëren van hoogwaardige beelden toegankelijker voor een breder publiek. Dit kan leiden tot een toename van creativiteit en innovatie, maar ook tot een verzadiging van de markt met visuele inhoud.

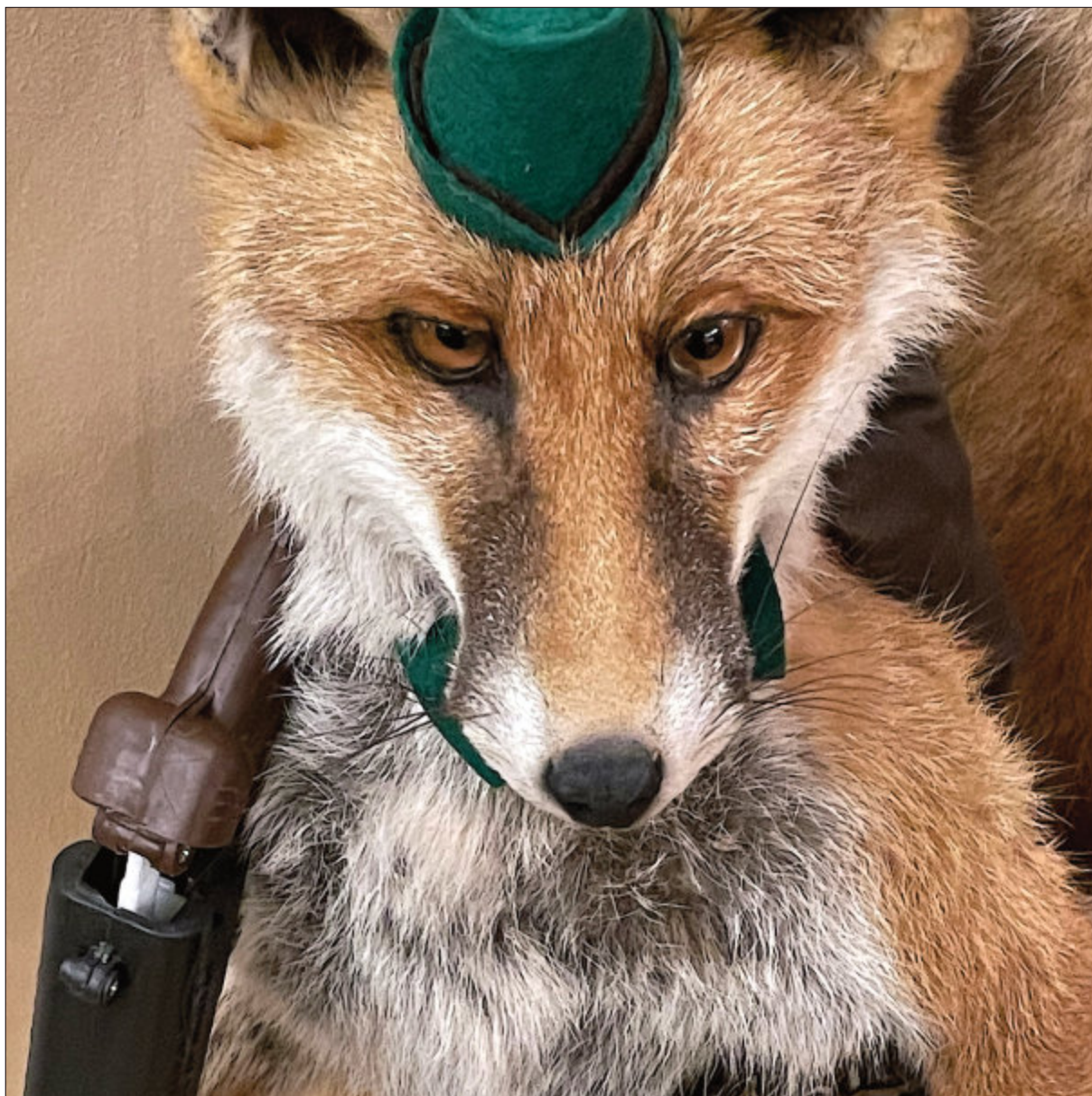
8. Menselijke creativiteit vs. AI:

Hoewel AI veel taken kan automatiseren, blijft menselijke creativiteit een essentieel element in fotografie. Het vermogen om emoties, context en cultuur in beelden vast te leggen, zal waarschijnlijk een gebied blijven waar menselijke fotografen uitblinken.

De toekomst van fotografie in het AI-tijdperk zal dus waarschijnlijk een mix zijn van technologische innovatie en menselijk talent, waarbij nieuwe mogelijkheden worden ontsloten, maar ook belangrijke ethische en creatieve uitdagingen ontstaan.

Joke Maarleveld

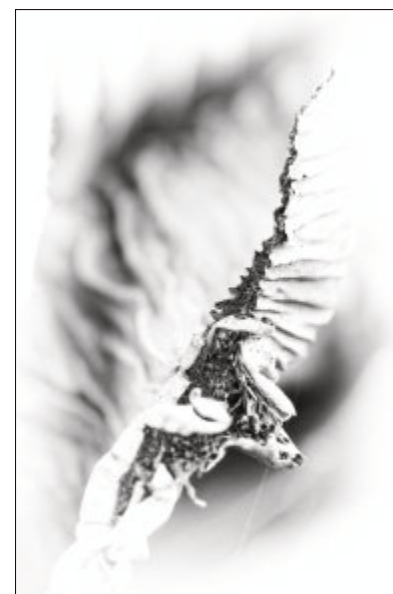
Jurjen Biesbroek

Lia Perquin

Marijke Bottema

Over een flamingo en de AI-hype

TEKST: REMCO SCHADE

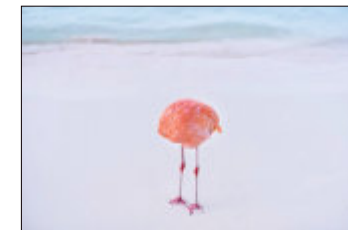
Een kunstmatige coma; geen kunstmatige kleur-, smaak en zoetstoffen; het maakte een kunstmatige indruk ... Wie het woord 'kunstmatige' in de mond neemt, komt al gauw bij zulke negatieve bijklanken uit. Wij mensen verwachten echtheid, originaliteit, the Real Thing ! Maar heb je het over Artificiële (kunstmatige) Intelligentie, het liefst uitgesproken als eeaai – Artificial Intelligence- en het dak gaat eraf.

U als intelligente DGK-lezer begrijpt het al: ik ga in deze 500 woorden, die de redactie mij gunt, geen betoog houden over hoe fantastisch de invloed van AI op de fotografie is; dit dan als creatieve fotograaf zijnde. Hier om 't even of het de amateur of de professional betreft- gelijke monniken, gelijke AI kappen.

'Is een foto nog wel een foto als AI is gebruikt?', was een vraag die de redactie stelde aan de stukjesschrijvers. Mijn antwoord is bevestigend niet-bevestigend.

1. JA, als je AI als fotografisch hulpmiddel gebruikt. Iets waarmee de maker een zelfgenomen foto efficiënt weet bij te werken. Die een positieve bijdrage levert aan de beoogde zeggingskracht van een reeds bestaand beeld. Waarover is nagedacht. Persoonlijk vind ik het bijvoorbeeld handig dat Lightroom de luchtpartij in een foto weet voor te selecteren, scheelt mij een hoop gepriegel met de muis (Adobe zelf noemt dit AI, volgens mij is het niets anders dan een slimme en krachtige algoritme. Niet bijster intelligent als zodanig dus, de gemiddeld rat scoort hoger. Doch dit terzijde.)
2. NEE, als je AI inzet als beeldmaker c.q. fotomanipulator. Zomaar een suggestie van het internet: *"Creative photo of an apple"* intikken in een AI afbeeldingsgenerator. Zoiets heeft absoluut niks meer met fotograferen van doen. Andermans fotowerk toe-eigenen, want zonder input geen output, meer is het eigenlijk niet. Bah ! Ga dan lekker zelf een appel fotograferen zou ik zeggen, dat stimuleert de creativiteit en je kunt het fotomodel na afloop opeten. Of deze van Fotor, wat mij betreft een ultiem creatief zwaktebod: *'Met slechts één klik analyseert AI de afbeelding, identificeert verbeterpunten en past automatisch de juiste verbeteringen toe'*. Terwijl het juist zo stimulerend aan fotografie is dat je ZELF kunt bepalen wat je wilt laten zien en waarom.

Ter afsluiting, hoe zit het met de flamingo ? Die werd op Bonaire door Miles Astray gefotografeerd, zonder het gebruik van enig AI. Kwestie van toeval, een goede beeldcompositie, het juiste moment afdrukken. Miles won er de derde prijs mee in de AI Category van de 1839 Awards' Color Photography Contest, werd tevens winnaar van hun publieksprijs. *"I entered this actual photo into the AI category of 1839 Awards to prove that human-made content has not lost its relevance, that Mother Nature and her human interpreters can still beat the machine, and that creativity and emotion are more than just a string of digits,"* schreef Miles, nadat hij deze AI fopperij wereldkundig maakte. Toen werd hij alsnog gediskwalificeerd. Flauw hoor, de jury had het sportief kunnen opvatten, want het was een fraai voorbeeld van de bedrieger bedrogen, de AI hype doorprikken.

© Miles Astray

Marjan Leeuwesteijn

Marjan Walhout

Martin Geuze

Peter Baan

Peter Smit

Peter van Klinken

Wij maken foto's

TEKST: AD VAN DE GRIEND

Dat doen we nu al minstens 65 jaar en praten er over. De oudste fotoclubs dateren van eind 19^e eeuw. Fotoclub Zwijndrecht is met zijn leeftijd dus niet bepaald een voorloper.

Nu we 65 zijn moet ons jubileumnummer over 'Artificial Intelligence' gaan, omdat de club hierdoor zal veranderen. Natuurlijk verandert onze fotoclub net zoals in de afgelopen decennia. In de beginperiode alleen maar zwart/wit, later eens een kleuren rolletje en toen, o gruwel, dia's in kleur die niet eens op de bok konden. Daarna, rond het 35^e levensjaar, digitale fotografie. Overstappen of toch nog maar even niet? Rond het 50-jarig jubileum hadden leden hun DOKA's in dozen naar de zolder verhuisd. De club kreeg een kleurentelevisie.

Aardig om terug te kijken hoe het vroeger ging maar fantaseren over de toekomst van onze fotoclub is leuker. Neem nou bijvoorbeeld het jaar 2037:

- Het duurt nog 22 jaar eer we 100 zijn.
- Onze voorzitter, de heer Maarleveld houdt een nieuwjaarsrede waarin hij vertelt over vroeger. Over 'de Bok' waarop foto's werden geplaatst en hij belooft dit jaar zelf een foto te gaan maken.
- Vertoning van fotowerk waarbij gebruik is gemaakt van AI is verboden op andere avonden dan de AI nieuwwerkavonden.
- Op last van de brandweer mogen maximaal drie rollators in het halletje worden geplaatst.
- Er is een werkgroep 'oude technieken' die blijft zeuren over een Doka op de club.
- Een lid heeft een AI-programma gevraagd naar de beste foto. Die is nu gemaakt en we willen een ander motto. Er komt een wedstrijd en ik ben de enige deelnemer.
- Vanwege de beperkte mobiliteit van de leden blijft de bar langer open en is de bok afgeschaft.
- Joke geeft een boek uit met daarin nagetekende foto's, verzameld gedurende 32 jaar nieuwwerkavonden.
- Sommige leden hebben geen benul wat 'de grove korrel' betekent. Martin besteedt daar in zijn 83^e voorwoord aandacht aan.
- Hans van Weelden is inmiddels hersteld en overweegt nu toch om zijn serie over zuipende voetbalsupporters af te maken. Daarna wil hij verplegend personeel gaan fotograferen.
- Franz bewerkt oude foto's en probeert daar stiekem AI in te stoppen.
- Aren laat ook dit jaar weer één foto zien, ditmaal in maart.
- Cor publiceert 12 boeiende foto's met samenhang van stoeptegels.
- Arie Stam fotografeert nog steeds overal doorheen en probeert dit jaar gesloten deuren.
- Jan fotografeert zijn sexy kleindochter onder de Zwijndrechtse brug.
- De ledententoonstelling heeft als onderwerp 'Molens en katten'.
- Annemarie fotografeert helaas weinig omdat ze vijf samenhangende vesten aan het breien is.
- Tineke maakt mooie beelden maar weet dit niet en vraagt iedereen hoe het moet.
- Remco geeft, schoorvoetend, toe dat AI-algoritmen veel perfectere foto's produceren dan hijzelf.
- Ad vertoont alleen SOOC foto's en schrijft nog steeds rare stukjes in DGK.

Fantaseren over 2037 is ongevaarlijk en wat AI betreft een actuele quote uit vervlogen tijden van Ellen von Unwerth: "It's more important to decide what you want to shoot rather than what technique to use".

Kortom: Wij maken foto's.

Remco Schade

Rudi Kleingeld

Sandra Reijmers

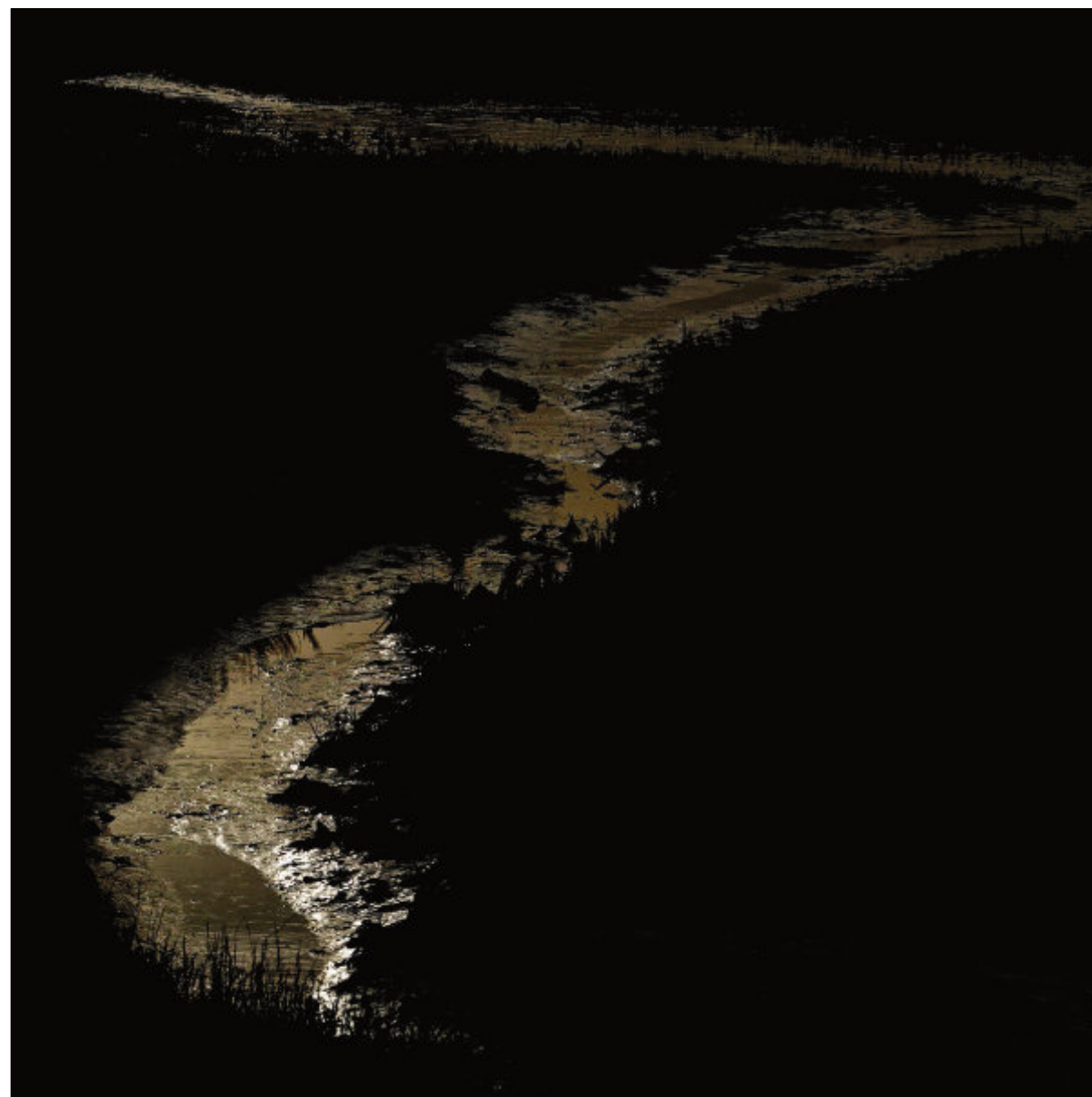

Theo de Jong

Tineke Adeney

AI:technisch determinisme?

TEKST: JAN KOORNEEF

Even niet opletten en we zitten in een AI-revolutie. Kunstmatige intelligentie is opeens geen sciencefiction meer. Regelmatig schetsten sciencefiction schrijvers een niet al te rooskleurige relatie tussen mens en AI met de mens als zwakke schakel. Echter ervaarde ik tot een paar weken geleden vooral voordelen van deze revolutie. Als iemand met dyslexie verwacht ik veel gemak bij het schrijven van een brief of email.

Wat de fotografie betreft, ondervind ik nog meer voordelen. In de updates van fotobewerking software zie ik dat AI-bewerkingen steeds meer geïntegreerd zijn. Ik gebruik de software van Adobe en plug-ins. Dat resulteert wat mij betreft in veel makkelijkere en soms betere resultaten in ruiscorrecties of het maken van selecties. Daar waar ik ooit een hele avond over deed, is nu te realiseren in een paar klikken. Zo zijn er nu vele andere toepassingen, waarin AI inmiddels mijn beste vriend is geworden. Tel daarbij op dat je voor een HDR-foto allang geen technische knobbel hoeft te hebben en toveren de Nik-filters je foto's om tot professionele wondertjes. Bovendien laat de Nederlandse modefotograaf Carlijn Jacobs ook nog eens zien dat je met behulp van kunstmatige intelligentie kunst kan maken. Je zou er toch blij van worden van al die handige en positieve toekomstperspectieven?

Toch maak ik me in toenemende mate zorgen over het verloop van de AI-revolutie. Zeker bij het aanschouwen van de Amerikaanse presidentsverkiezingen waarbij de TECHBAZEN miljoenen dollars doneren aan de President kandidaat die de minste regelgeving belooft, want de Tech sector vindt dat de huidige regelgeving veel te belemmerend is. Zij vinden dat technische vooruitgang ten alle tijden zonder beperkingen vooruit moet snellen.

Ondertussen lopen de regels en wetgevingen die misbruik en misleiding doormiddel van AI moeten voorkomen hopeloos achter en zijn vragen hoe AI zich moet verhouden tot privé gegevens en intellectuele eigendommen nog lang niet beantwoord. Filosoferend vraag ik me af of technische vooruitgang: determinisme te noemen is? Ontwikkelt de techniek zich volgens een vaststaand pad en moet de mens volgen of creëren veranderde technische ontwikkelingen menselijke behoeften en waarden?

Terug naar de fotografie: intussen zullen mijn afsluitende zinnen door het voorgaande niet meer zo onbekommerd klinken. Als ik nu een blik werp op Instagram, zie ik veel, heel veel van hetzelfde. Van veel foto's druipen de HDR en Nik bewerkingen af. Ik ben bang dat AI nog meer tot eenheidsworst zal leiden. Zeker zal de inbreng van de maker moeilijker te ontrafelen worden. Natuurlijk creatieve uitzonderingen daargelaten. Doe mij dan maar een analoog zelfportret van Paul Blanca waarbij ik zeker weet dat de pijl die zijn wang doorboort echt is en ook zeker pijnlijk moet zijn geweest.

Wilco Maarleveld

Stil leven - corona kantoor 2020/2021

Wim Benschop

Wim HoEVERS

de grove korrel

FOToclubZWIJNDRECHT